

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
БАЊА ЛУКА
Број: 71 0 П 263056 20 Рев
Бања Лука, 6.10.2021. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Сенада Тице, као предсједника вијећа, Росе Обрадовић и Виоланде Шубарић, као чланова вијећа, у правној ствари тужитеља З.О. из Б.Л., против туженог Т.о. а.д. Б.Л., кога заступају В.К. и Д.К., адвокати из Б.Л., ради накнаде штете, вриједност спора 140.000,00 КМ, одлучујући о ревизији тужитеља против пресуде Окружног суда у Бањој Луци број 71 0 П 263056 20 Гж 2 од 27.8.2020. године, на сједници одржаној 6.10.2021. године, донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Бањој Луци број 71 0 П 263056 19 П 2 од 11.2.2020. године, тужба тужитеља у дијелу којим се тражи накнада нематеријалне штете: на име претрпљених душевних болова због умањења животне активности, у износу од по 5.000,00 КМ, за период од 29.6.2014. године до краја живота; на име претрпљених физичких болова у износу од 50.000,00 КМ; и на име претрпљених душевних болова због наружености у износу од 5.000,00 КМ, одбачена је због литиспенденције; а одбијен је тужбени захтјев за накнаду штете на име претрпљених психичких болова због неизвјесности исхода лијечења, у износу од 5.000,00 КМ и обавезан је тужитељ да туженом накнади трошкове поступка у износу од 6.528,75 КМ, а одбијен је захтјев преко овог износа.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Бањој Луци број 71 0 П 263056 20 Гж 2 од 27.8.2020. године, жалба тужитеља је одбијена и првостепена пресуда у одбијајућем дијелу одлуке о главној ствари и у досуђујућем дијелу одлуке о трошковима поступка је потврђена, а жалба туженог је дјелимично усвојена и та пресуда у одбијајућем дијелу одлуке о трошковима поступка преиначена, као у ставу 3. изреке пресуде и обавезан је тужитељ да туженом накнади трошкове састава жалбе у износу од 161,98 КМ, док је преко досуђеног износа захтјев одбијен.

Тужитељ ревизијом побија другостепену пресуду због погрешне примјене материјалног права и предлаже да се пресуда преиначи и усвоји тужбени захтјев.

Тужени у одговору на ревизију предлаже да се ревизија одбије као неоснована.

Ревизија није основана.

Тужитељ захтјевом у тужби тражи накнаду нематеријалне штете, по основу погоршања његовог здравственог стања задње три године прије подношења тужбе, проузроковане повређивањем 7.6.2003. године у саобраћајној незгоди коју је скривио осигураник туженог.

Расправљајући о овако постављеном тужбеном захтјеву првостепени суд је утврдио: да је тужитељ задобио тешке тјелесне повреде у виду контузије мозга, прелома лијевог кољена и лакших повреда у саобраћајној незгоди која се догодила 7.6.2003. године; да је незгоду скривио осигураник туженог Д.М., који је пресудом Основног суда у Бањој Луци број: К-1056/04 од 23.2.2005. године оглашен кривим за предметну незгоду; да је тужитељ из основа тог штетног догађаја поднио тужбу (4.2.2016. године) у овој правној ствари, против оvdје - туженог у предмету Основног суда у Бањој Луци број 71 0 П 263056 16 П, за накнаду штете по основу: претрпљених физичких болова; претрпљених душевних болова због наружености; и душевних болова због умањења животне активности, за период од 1.12.2013. године до краја живота, који је дјелимично усвојен пресудом Основног суда у Бањој Луци број 71 0 П 263056 18 П 2 од 1.8.2018. године, која је у усвајајућем дијелу преиначена и тужбени захтјев је одбијен пресудом Окружног суда у Бањој Луци, број 71 0 П 231697 18 Гж 2 од 27.2.2019. године, због застарјелости предметног потраживања; да се вјештак медицинске струке др В.А. (који је у овој парници саслушан у својству свједока), у налазу од 5.6.2018. године изјаснио о интензитету и дужини трајања физичких болова и душевних болова због умањења животне активности и наружености наводећи, да лијечење тужитеља није завршено и да је „у овом случају доживотно“, да је дошло до погоршања здравственог стања тужитеља и да је у односу на, у налазу утврђени степен умањења животне активности тужитеља од 25 %, исти у међувремену повећан за, не више „од 5 %“; и да је тужитељ тужбу у овој правној ствари поднио 29.6.2017. године.

Полазећи од утврђења да је тужитељ из основа наведене незгоде, у периоду од 29.6.2014. године до подношења тужбе у овој парници (на који се односи тужбени захтјев), трпио физичке болове, душевне болове због умањења животне активности и душевне болове због наружености, те да је овај период обухваћен и тужбом у предмету Основног суда у Бањој Луци број 71 0 П 263056 16 П, којом је тражена накнада истих видова штете и из основа истог штетног догађаја и да поступак у том предмету није окончан (да је у фази ревизионог поступка), првостепени суд је усвојио приговор туженог о литиспенденцији и тужбу тужитеља, у дијелу који се односи на ове видове накнаде нематеријалне штете, одбацио као недозвољену. У погледу дијела захтјева за накнаду штете на име претрпљених психичких болова због неизвјесности исхода лијечења је закључио, да с обзиром да тужитељ у исказу, саслушан као парнична странка, не наводи да је повређивање тужитеља оставило психичке последице на његово здравље и да није сагласно одредби члана 7, у вези са чланом 123. Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Српске“, број 58/03 до 61/13, даље: ЗПП), на ове околности изводио доказе вјештачењем по вјештаку психијатру, па је тај дио захтјева одбио, због недоказаности чињеница одлучних за примјену материјалног права.

Другостепени суд је прихватио чињенично утврђење, али не и правне закључке првостепеног суда па је, полазећи од утврђења да је пресудом Окружног суда у Бањој Луци број 71 0 П 231697 18 Гж 2 од 27.2.2019. године правоснажно одбијен захтјев тужитеља против оvdје туженог за накнаду штете по основу претрпљених физичких болова, душевних болова због наружености и душевних болова због умањења животне

активности, из основа истог штетног догађаја и између истих странака закључио, да се овдје ради о правоснажно пресуђеној ствари у односу на те видове штете. Из ових разлога је, према схватању тога суда, тужбу тужитеља у том дијелу требало одбацити због пресуђене ствари, а не због литиспенденције, како је судио првостепени суд, док је у односу на дио захтјева за накнаду штете на име претрпљеног психичког страха због неизвјесности лијечења прихватио закључке првостепеног суда.

Одлука другостепеног суда заснована је на закону.

Из стања списка у овом предмету произлази да је тужитељ у штетном догађају од 7.6.2003. године, који је скривио осигураник туженог претрпио напријед наведене тешке тјелесне повреде и из тог основа је поднио тужбу (4.2.2016. године), против овдје – туженог (као осигуравача), у предмету Основног суда у Бањој Луци број 71 0 П 231697 16 П, којом је тражио накнаду штете на име „претрпљених физичких болова у износу од 15.000,00 КМ, на име наружености у износу од 2.500,00 КМ и на име умањења животне активности у износу од 2.500,00 КМ од 1.12.2013. године, до краја живота“, по којем је одлучено (дјелимичним усвајањем тужбеног захтјева), пресудом Основног суда у Бањој Луци број 71 0 П 231697 18 П 2 од 1.8.2018. године и да је тај поступак правоснажно окончан пресудом Окружног суд у Бањој Луци, број 71 0 П 231697 18 Гж 2 од 27.2.2019. године на начин, да је захтјев тужитеља одбијен, због застарјелости потраживања.

Према одредби члана 196. став 1. ЗПП, пресуда постаје правоснажна, кад се не може побијати редовним правним лијеком, а суд у току цијелог поступка, по службеној дужности пази да ли је ствар правоснажно пресуђена (став 2. истог члана).

Када се има у виду да литиспенденција престаје, између осталог, и када одлука постане правоснажна (као што је овдје случај), правилно је становиште другостепеног суда, да је тужба тужитеља недопуштена у односу на потраживања: на име претрпљених физичких болова, претрпљених душевних болова због наружености и душевних болова због умањења животне активности за наведени период, због пресуђене ствари, а не због литиспенденције, како је судио првостепени суд (при чему ваља рећи, да су правне посљедице у оба случаја исте). Ово из разлога, што у напријед наведеној и у овој парници, постоји идентитет чињеничног основа и садржајни идентитет спора, јер су у обе парнице исте парничне странке (што представља субјективни елеменат правоснажности) и у обе парнице су истакнути, садржајно исти тужбени захтјеви (што представља објективни елеменат правоснажности), а процесно правне посљедице правоснажности одлуке састоје се у забрани поновног суђења у истој правној ствари, што доводи до одбацивања тужбе (члана 67. став 1. тачка 4. ЗПП).

У односу на побијану пресуду у одбијајућем дијелу захтјева из става другог изреке првостепене пресуде, за који је другостепени суд правилно нашао да је захтјевом тражена накнада за претрпљени психички страх због неизвјесности исхода лијечења (а не за психичке болове због неизвјесности исхода лијечења, како је навео првостепени суд), што, по оцјени овога суда, не утиче на исход спора, јер било да се ради о психичком страху или психичким боловима, због неизвјесности исхода лијечења, с обзиром да ови видови штете, као такви, нису предвиђени одредбом члана 200. Закона о облигационим односима („Службени лист СФРЈ“, број 29/78, 39/85 и 57/89, те „Службени гласник Републике Српске“ број 17/93, 3/96 и 39/03 и 74/04, даље: ЗОО), као и на дате разлоге нижестепених судова, да тужитељ није провео доказе на околности утврђења чињенице

које су одлучне за правилну примјену материјалног права које се тичу постојања основа, а затим и висине те штете, наводи ревизије нису основани.

Ово и из разлога, што је предметно потраживање тужитеља, по налажењу овога суда, по свим траженим видовима штете неосновано због застарјелости предметног потраживања, који приговор је тужени истицао током поступка. На овакав закључак, су без значаја ревизиони наводи да лијечење тужитеља по основу повређивања у наведеном штетном догађају, није завршено.

Наиме, када се има у виду да је предметна тужба поднесена 29.6.2017. године, то јесте, након протеча објективног рока застарјелости потраживања од 5. година, који се сагласно одредби члана 376. став 2. ЗОО рачуна од дана настанка штета (истекао је 7.6.2008. године), а не од дана сазнања за обим и висину штете, због чега је ирелевантно колико је трајало лијечење тужитеља и да ли је оно окончано, ревизиони наводи тужитеља да лијечење из основа наведеног повређивања још увијек траје, да није окончано, не могу исходити другачију одлуку у овоме спору. Овакво схватање, у погледу истог спорног правног питања, заузето је у одлукама Уставног суда Босне и Херцеговине број: АП-634/20 од 9.6.2021. године, АП-3077/15 од 31.1.2018. године, АП-2817/13 од 20.6.2016. године.

С обзиром на разлоге садржане у образложењу ове пресуде, наводи ревизије нису од значаја за правилност и законитост побијане пресуде.

Из наведених разлога, а на основу одредбе члана 248. ЗПП, одлучено је као у изреци.

Предсједник вијећа
Сенад Тица

Тачност отправака овјерава
Руководилац судске писарнице
Биљана Аћић